

Zoltán igen tanulságosan azokat a szobrokat és festményeket mutatja be írásban és képben, a melyek a nagy király alakját örökítik meg s a melyek alapján Fadrusz szobrát megalkotta. Ez utóbbi szobor sikerült képét szintén közli az album, a melynek gazdag illusztráló anyaga egyébként jórészt már ösmeretes, ily teljességgel azonban egy helyen összegyűjtve ezúttal először lát napvilágot.

—x.

GEFFROY, GUSTAVE. LES INDUSTRIES artistiques françaises et étrangères à l'exposition universelle de 1900. Paris, 1901.

A tízesztendőnkint megismétlődő párisi világkiállítások legutóbbika, a melyet a századforduló évében rendeztek a franciák, a tárlatok történetében nagy eseményt és talán fordulópontot is képez. Általános tekintetből az univerzális kiállítások nem egyebek az emberi munka és értelem dicsőségénél, a melynek azonban mindig gazdasági és politikai magva van. De ha filozófiai szemmel vesszük erkölcsi hatásukat, be kell vallanunk, hogy a tanúlság, a mi az ilyen fáradságos összehalmozásból leszűrődne, vajmi csekély, a kiállítások legszorgalmasabb és legügyesebb kutatója sem láthat mindent, és ha lát is, akkor sem hasonlíthatja össze a látottakat. Szóval, a nagy tömeg hatása látványosságszerű, az ember szeme káprázik, elveszti a mérlegelő képességet, s az emlékezetben csak halvány nyomok maradnak, minden eltűnik, minden szétszóródik.

Így érdemelnek ki a speciális szakkiállítások mindig több és több figyelmet és az egyetemes kiállítások anyagai csak szakszerű feldolgozások után válnak közkinccsé. Az emberi munkának egyes áganként való összegyűjtése és bemutatása nem más, mint a gyorsan átlapozott könyvnek fejezetről fejezetre menő figyelmes átolvasása.

Geffroy a párisi kiállításnak java iparművészeti részét mutatja be a címben megnevezett művében, a mely fejezet talán egyik jelentősebb tényezője és büszkesége is volt a tavalyi világversenynek. 100 lapból áll a mű, többnyire pompás fénymetszetű, e sokszorosítási eljárásban a franciák szinte utolérhetetlenek, akad köztük azonban néhány rézkarc is, a melyek a mi honfitársunknak, Krieger Bélának, művészetét dicsérik. A műlappozat szakszerű csoportosításban vo-

nultatja el előttünk a kiállítás iparművészetének legelső rangú képviselőit. Az építészet, a bútór, agyagipar és ékszer, üveg és textil művészei örökítettek itt meg munkák révén, nemzetiségükre való tekintet nélkül, tisztán szellemi értéküknek rangsorozata szerint. És ime az értékeknek nemzetközi mérlegelésénél kitűnik, hogy a magyar iparművészet előkelő kvalitásokban bővelkedik. Horti bútorai, képkeretei, Faragó szobaberendezései, Förk Ernő aranykelyhe, Hirschler azekrénye méltónak ítéltettek arra, hogy s száz legjobb műtárgyról készült lap között foglaljanak helyet.

Geffroy hasznos és gyönyörködtető gyűjteményét tartalmas szöveggel kíséri, melynek tanúlsága egy cseppet sem kevesebb a szép műlapokénál.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT választmánya *Ráth* György elnöklése mellett november hó 5-ikén ülést tartott, a melyen jelen voltak *Szalay* Imre és *Czigler* Győző alelnökök, *Alpár* Ignác, *Beck* Dénes, *Dr. Czobor* Béla, *Fittler* Kamill, *Forster* Gyula, *Gelléri* Mór, *Matlekovics* Sándor, *Morelli* Gusztáv, *Nádler* Róbert, *Radács* Jenő, *Rauscher* Lajos és *Szmrecsányi* Miklós választmányi tagok s *Györgyi* Kálmán titkár, a ki a jegyzőkönyvet vezeti.

Az elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Fittler* Kamill-t, s jelenti, hogy *Faragó* Ödön, *T. Fischer* Ignác, *Gaul* Károly, *Horti* Pál, *K. Lippich* Elek, *Pap* Henrik és *Vig* Albert távolmaradásukat kimentették.

A titkár bejelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozatának értelmében az elnökség beadványt intézett a sz. főváros tanácsához, a melyben kérte, hogy a művészeti vásárlásokra előirányzott összegnek egy részét iparművészeti vásárlásokra fordítsa.

Titkár felolvassa a szegedi képzőművészeti egyesület elnökségének levelét, a melyben megköszöni a társulatnak a szegedi iparművészeti kiállítás alkalmából kifejtett önzetlen munkásságát.

Radnai Béla szobrász *Mici* kisasszony című szobrocskáját a választmány el-

fogadja s ezzel törlesztettnek veszi a művésznek adott 400 korona előleget, a szobor sokszorosítási jogára azonban egyelőre nem reflektál.

Szmrecsányi Miklós beszámol a legutóbbi választmányi ülés által az Iparművészeti Múzeum igazgatósága részéről kívánt világitási járulék ügyének megvitatása végett kiküldött bizottságnak eljárását. A bizottság közösen tanácskozott a karácsonyi kiállítás rendezőbizottságával, miután a szóban forgó ügygel oly kérdések függnek össze, amelyek a rendezőbizottság hatáskörét érintik. A bizottság a tárgyalások során konstataálta, hogy a karácsonyi kiállítások nagyobbodása következtében tényleg jóval több árammennyiség fogy a kiállítás idejében, mint akkor, a midőn az Orsz. Iparművészeti Múzeummal történt megállapodások szerint a múzeum igazgatósága a kiállítás világitásával járó terheket elvállalta. Ennek

következtében az iparművészeti múzeum világitási számlája is túlhaladja az arra előirányzott összeget. A legutóbbi évben felmerült költségkülönbözlet 1600 korona. Miután pedig ez az összeg az Iparművészeti Múzeum budgetjében nem talál fedezetet, a kiküldött bizottság javasolja, hogy a társulat felterjesztést intézzen a kultuszministerhez, s kérje meg, hogy a múzeum dotációját olyképpen emelje föl, hogy a kiállítási világitási költségek is abból fedezhetők legyenek. Addig pedig keressen a társulat módot, hogy a felmerült költségkülönbözletnek legalább a felét, vagyis 800 koronát viselhesse. Ezért ajánlja a bizottság, hogy a karácsonyi kiállításon bizonyos napokon 40 fillérnyi belépődíjakat szedjenek és pedig pénteken egész napon, kedden és csütörtökön csupán este 5—8 óráig. Egyébként pedig ajánlja a bizottság, hogy a kiállítás hét-köznapokon, hétfő kivételével, reggel 9-től

PAMLAG.
A SZÖVETET KÉSZÍTETTE
MIRKOVSKYNÉ GREGUSS GIZELLA RAJZA NYOMÁN
KOVÁLSZKY SAROLTA (N.-ELEMÉR).
AZ ASZTALOS MUNKÁT KÉSZÍTETTE BERNSTEIN K. H. ÉS FIA.

este 8-ig megszakítás nélkül nyitva legyen. Vasárnapokon 9-től—1-ig.

A válaszmány általában hozzájárul a bizottság javaslatához, a világítási költségek dolgában a kultuszminiszterhez intézendő felterjesztést azonban mindaddig függőben hagyja, míg a belépti-díjak révén befolyó jövedelem felől tájékozva lesz.

A karácsonyi kiállítás megnyitásának napját a válaszmány november hó 16-ikára tűzte ki s megbízta Szalay Imre alelnököt s a titkárt, hogy a kultuszminisztert s a kereskedelemügyi minisztert a megnyitásra meghívja.

Egy iparművészeti magántanfolyam vezetője a kereskedelemügyi miniszterhez fordult, hogy az eddig kapott 1000 korona segélyt emelje fel 4000 koronára s a miniszter a folyamodványra, valamint a tanfolyam szervezetére s ellenőrzésére nézve a társulat véleményét kéri.

Az elnökség előzőleg beszerezte Horti Pál tanárnak idevonatkozó véleményes jelentését, a ki a tanfolyamban készült munkák kiállítását látta, — továbbá felkérte Fittler Kamillt és Nádler Róbert vál. tagokat, hogy a tanfolyamot a helyszínen keressék fel s ennek alapján mondjanak véleményt.

A válaszmány többsége hosszabb vita után abban állapodik meg, hogy nem ajánlja, hogy a tanfolyam állami támogatást kapjon, miután az arra fordított subventio nincs arányban az annak révén várható gyakorlati eredménnyel.

Divald Károly kérvényt intézett az elnökséghez, a melyben jelenti, hogy a Mintalapok című időszakos mű legközelebb meg fog szünni és ő hajlandó volna annak további kiadását elvállalni, ha megfelelő anyagi és erkölcsi támogatást kap. A társulat részéről főleg azt kéri, hogy engedje át majd annak idején neki sokszorosítás végett a birtokában levő tervrajzokat s vállalja el a mű szellemi vezetését.

Miután a válaszmány nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a Mintalapok továbbra is fennmaradjanak s a válaszmány már régebben elhatározta, hogy a pályázatok útján s más módon beszerzett tervrajzokat közzé adni akarja, nem zárkózik el attól, hogy e rajzoknak a tervbe vett kiadását esetleg a Mintalapok útján végezteti. De ezt csak a mellett a föltétel mellett tenné, ha a társulat részére bizonyos befolyást biztosít a Mintalapok anyagának a közzététel előtt való elbírálásánál.

E kikötések mellett a kérvényező vállalatát szívesen támogatná.

A társulat tagjai között rendezendő tárgysorsjáték nyereménytárgyának megvásárlásával a válaszmány a kiállítás rendező bizottságából, továbbá Szalay Imre alelnök, Radisics Jenő, Fittler Kamill tagokból álló tíztagú bizottságot bízta meg.

Kabay Dánielné kéri a válaszmányt, hogy 600 korona tartozását egy kisebb selyemszőnyeggel leróhassa, a melynek rajzát bemutatja.

A válaszmány a kéréshez hozzájárul, de kiköti, hogy a kérvényező a bemutatott rajzon bizonyos módosításokat eszközöljön.

Matlekovics Sándor felhívja a válaszmány figyelmét, hogy a lipótvárosi kaszinó helyiségében egy bécsi bútorcég, a melynek Budapesten fióküzlete van, több napon át eladás végett idegen iparművészeti tárgyakat állított ki.

A válaszmány Beck Dénes és Gelléri Mór felszólalása után az elnökség útján kérni fogja a lv. kaszinó igazgatóságát, hogy a mennyiben helyiségeiben időleges iparművészeti kiállítást rendezni akar, — a társulat közreműködését igénybe vegye. Erre az elnök az ülést berekesztette.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZETI Társulat válaszmánya november hó 29-én Ráth György elnöklése mellett ülést tartott, a melyen jelen voltak Szalay Imre és Czigler Győző alelnökök, Beck Dénes, Béla Henrik, Faragó Ödön, Forster Gyula, Gaul Károly, Gelléri Mór, Horti Pál, K. Lippich Elek, Morelli Gusztáv, Péterffy Lajos, Radisics Jenő, Rauscher Lajos, dr. Szmrecsányi Miklós, Thék Endre és Zsolnay Miklós. Jegyző Györgyi Kálmán. Fittler Kamill, Kammerer Ernő, Pap Henrik és Vig Albert kimentették távolmaradásukat.

A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök dr. Szmrecsányi Miklóst kéri fel. Az ülés elején felszólal Gelléri Mór, utalva a Pesti Hirlapban megjelent cikkekre, a mely szerint Párisban versenydíjakat tűztek ki ízléses s ötletes gyermekjátékszerekre, helyén valónak látná, ha a társulat is gondoskodnék magyar vonatkozású, csinos s a mellett gyermekjátékszerek mintáiról. Ezért indítványozza, hogy a társulat írjon ki ilyenekre pályázatokat. Miután pedig általános a panasz, hogy olcsó hazai karácsonyi emléktárgyakat nem lehet kapni, kívánatos lenne, ha olcsó,

mintegy két koronás emléktárgyak terveire is pályázatot hirdetne a társulat.

A választmány Szmrecsányi és Péterffy tagok hozzászólása után általában elfogadja az indítványt s azt további eljárás végett kiadja a végrehajtó bizottságnak.

Titkár jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter a társulat javaslatára Frecskay Endre műipari rajzolóknak 600 korona ösztöndíjat adott, hogy a késmárki áll. szövészeti szakiskolában technológiai tanulmányokat végezhesen s ezek alapjára szövészeti mintarajzolásra adhassa magát.

A párisi világkiállításból eladatlanul visszakerült iparművészeti tárgyakat a kereskedelemügyi miniszter a társulat közbejöttével elárverezteti. Az árverés december hó 16-án d. u. 4 órakor lesz, a melyre annak idején szét fogják küldeni a meghívókat.

A pénzügyminiszterium hozzájárult ahhoz, hogy a társulat a tagjai között rendezendő tárgysorsjátékot 1902. január hó 22-én d. u. 4 órakor megtartsa. A választmány a húzáson való képviselével megbízza dr. Szmrecsányi Miklós és Beck Dénes vál. tagokat.

A titkár beszámol a karácsonyi kiállításról. Megnyitása november hó 16-án volt, közel háromezer vendég jelenlétében. A megnyitás óta, tehát alig két hét alatt 21,907 látogató nézte a kiállítást; a vásárlások után befolyt bevételek összege 4680 korona. A kiállítás rendezésének költségei túllépik az előirányzatot, miután a kiállítás sokkal terjedelmesebb, mint a milyenre az eddigi kiállítások után számítani lehetett.

Az installációt s a beszerzett tárgyak jó részét, ú. m. függönyöket, szőnyeget, ablakokat stb.-t állandóan vagy legalább is hosszú időn át használhatja a társulat. A választmány a jelentést egyelőre tudomásul veszi s a túlkiadások átvizsgálására és a szükségelt fedezetre való javaslatétel végett kiküldi dr. Szmrecsányi Miklós és Beck Dénes tagokat, a kiállítás rendező-bizottságának pedig, úgyszintén Czákó Elemérnek, a ki a bizottságot munkájában támogatta, köszönetét fejezi ki buzgóságukért.

Ezzel kapcsolatosan az elnök arra utal, hogy a kiállítás megnyitása után is jelentkezett s valószínű, hogy ezentúl is akad még néhány kiállító, a ki dolgait ki akarja állítani; ezért szükséges, hogy ezek a később érkező tárgyak fölvétele kellően szabályozva legyen. Ajánlja, hogy méltánylást érdemlő körülmények mellett s az esetben, ha a szükséges hely ren-

delkezésre áll, ezek a tárgyak a mostani kiállításba még fölvehetők legyenek. A választmány ilyen értelemben határoz s fölhatalmazza a kiállítás rendező-bizottságát, hogy a később beérkezett tárgyakat szabályszerűen elbírálja. Egyben kimondja a választmány, hogy a kiállítás megnyitása után érkezett tárgyak a társulat pályadíjai nem kaphatják.

Hortí Pál kívánatosnak tartja, hogy jövőben a kiállítás egységes terv szerint rendeztessék, s pedig legcélszerűbb volna, ha mindig egy-egy művész vállalná magára az egész installáció tervének elkészítését s a rendezés vezetését. Ezért indítványozza, hogy a választmány ilyen értelemben határozzon s a szükséges anyagi eszközökről gondoskodjék s általában a jövő téli kiállítás előkészítését már a jövő év elején megkezdje.

A választmány általában rokonszenvenvel fogadja az indítványt, de szükségesnek tartja, hogy határozata előtt a javaslattal a kiállítás rendező-bizottsága külön tüzetesen foglalkozzék s arra nézve, nevezetesen pedig az ennek révén felmerülő költségekre nézve véleményt mondjon s ezért a javaslatot egyelőre a kiállítási rendező-bizottsághoz utalja.

Gróf Apponyi Lajos udvarnagy s Hauszmann Alajos tanár közbenjárása révén a társulat adományképpen egy díszes mahagoni vitrinát kapott, a melyben a párisi kiállításon a királyi palota kerti tervei ki voltak állítva. A választmány köszönettel fogadja az adományt. Bejelenti még a titkár, hogy az utolsó választmányi ülés óta 15 új rendes tag lépett be.

Elnök utalva arra, hogy a választmánynak régebbi megállapodása szerint a társulat magára vállalja a turini nemzetközi iparművészeti kiállítás magyar csoportjának előkészítését s rendezését, de a kiállítással kapcsolatos összes dolgok végrehajtására nézve külön nem intézkedett. Ezért ajánlja, hogy a választmány a kiállítás ügyeit azokra a tagjaira bízva, a kiket a turini kiállítás igazgatósága a maga képviselével megbízott s a kik a kapott fölhatalmazás alapján a kiállításra szánt tárgyakat előzetesen végérvényesen fogják elbírálni.

Ezek a tagok, az elnökön kívül Radics Jenő, Szerényi József, Czigler Győző és Györgyi Kálmán titkár. A választmány a nevezetteket megbízza a kiállítás dolgának elvégzésével azzal, hogy a kiállítás ügyeiről a választmánynak időnként jelentést tegyenek.

Mogyoróssy Sándor szobrásznak uta-

zási ösztöndíjért a kereskedelemügyi miniszterhez intézett folyamodványára bekívánt véleményes jelentés dolgában a választmány az elnökség részéről, az orsz. iparművészeti iskola igazgatóságától s ifj. Vastagh György szobrászművéstől előzetesen beszerzett szakvélemények alapján akképen határoz, hogy a kérvényt pártolva terjeszti a miniszter elé, de egyben ajánlani fogja a miniszternek, hogy megfelelően annak az összegnek, a mit a miniszter külföldi ösztöndíjakra szánt, bizonyos ösztöndíjakat alapítson, a melyeket nyilvános pályázat útján kellene odaítélni a pályázók legérdemesebbjének. Helyén valónak látja a választmány ezt az intézkedést annyival is inkább, mert most sok ifjú lehet, a ki külön fölszólítás, illetve pályázati hirdetés nélkül szerénységéből nem folyamodik s átengedi a teret nála talán érdemtelenebbnek.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter állami nagy aranyérmének juryjébe a fennálló szabályzat értelmében a választmány titkos szavazás útján két tagot választ. Ennélfogva az elnök fölhívja a választmányt, hogy a szavazást ejtse meg, egyben kijelenti, hogy maga részéről nem kíván a jury munkájában részt venni, ezért kéri a választmányt, hogy a szavazásnál tekintsenek el személyétől.

A szavazás megejtése s a szavazatok összeszámlálása után az elnök konstatálja, hogy a választmány, Szalay Imre alelnököt és Thék Endrét választotta be tagul az aranyérem juryjébe.

Titkár előterjeszti a hazai ötvösműipar felsegélyezése dolgában kiküldött bizottságnak az Országos Iparegyesület és a Budapesti Arany- és Ezüstműves Ipartestület képviselőivel tartott együttes értekezletnek jegyzőkönyvét.* A választmány általában hozzájárul az értekezlet megállapodásaihoz, csak a *d)* pontban foglaltakra vonatkozólag ez idő szerint, a kereskedelemügyi miniszter által megindítandó akció előtt, a társulat részéről külön eljárást nem tart szükségesnek, miután a társulat úgy is mindent elkövet, hogy az ötvösművek terén fölmerülő szükséglet lehetőleg itthon fedeztessék magyar ötvösök munkája által. Ezzel az ülés véget ért.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
választmánya 1901. december hó 21-én

* Tartalmát a 291. sz. lapon közöljük.

Ráth György elnöklése mellett ülést tartott, a melyen jelen volt *Alpár Ignác, Beck Dénes, Fittler Kamill, Forster Gyula, Gelléri Mór, Horti Pál, Kiss István, Kriesch Aladár, Morelli Gusztáv, Nädler Róbert, Pap Henrik, Radisics Jenő, Rauscher Lajos, Thék Endre, Vig Albert és Zsolnay Miklós.*

Czigler Győző alelnök és Péterffy Lajos kimentette távolmaradását.

Elnök megnyitván az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri Fittler Kamill vál. tagot.

Az Erzsébet-émlék végrehajtó-bizottsága felkérte a társulatot, hogy az émlék-pályázat bíráló-bizottságába egy tagot küldjön ki. A választmány titkos szavazással nyolc szavazattal három ellen megválasztja Radisics Jenőt, a ki a választást megköszöni.

A kereskedelemügyi miniszter értesítette a társulatot, hogy a Beschorner-féle műércöntöde támogatására 15.000 koronát engedélyezett oly célból, hogy ezen az összegben a társulat a nevezett öntőben kisplasztikai munkákat rendeljen meg, új eredeti modellek beszerzésére pedig ezen felül még 5000 koronát bocsát a társulat rendelkezésére. A választmány a társulatra eső tennivalókat a végrehajtó-bizottságra bízta.

A kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentést kér Bordács István ércöntő és Pardavy József intarzia és famozaikvágó iparos kérvényére. A választmány megbízta Vig Albert, Horti Pál és Györgyi Kálmán továbbá (Pardavy kérvényére nézve a nevezettek kivül) Gaul Károly tagokat, hogy az illetőknek műhelyét keressék fel, és ennek alapján jelentést tegyenek.

Györgyi Kálmán titkár bejelenti, hogy a karácsonyi kiállítás rendező-bizottsága a választmánytól kapott fölhatalmazás alapján döntött a társulati három díj fölött és pedig az első 500 koronás díjat odaítélte jeles tervezeteiért Wiegand Edének, a második 300 koronás díjat Kopits János szobrász és a harmadik kétszáz koronás díjat Bodon Károly asztalos kapta a kiállítás sikerének előmozdításáért. A rendező-bizottság egyben foglalkozott Horti Pálnak a választmány részéről hozzáutalt indítványával, a mely szerint a társulat kiállításai jövőben egy-egy művésznek egységes terve szerint készüljenek s hogy a rendezést is ugyanez a művész vezesse. A tárgy megvitatása közben a bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy a társulat mostani kiállítási

helyiségében a terv megvalósítása felette sok akadályba ütközik, főleg azért, mert a múzeum udvarában több nagyobb műzeális tárgy (oltárok, kórus, faragott szentek, stb.) állandóan van, a melyet eltávolítani nem lehet. Miután pedig különben is kívánatos, hogy a társulatnak saját otthona legyen a bizottság ajánlja a választmánynak, hogy indítsa akció külön állandó hajlék megszerzése, illetve építése érdekében.

A választmány hosszabb vita után megbízza az elnök vezetése mellett Alpár, Gelléri, Horti és Thék vál. tagokból álló bizottságot, hogy a javaslatot behatóan foglalkozzék s alkalomadtán a választmánynak konkrét javaslatot tegyen.

Kabay Dánielnének tartozása fejében készített csomózott selyem szőnyegét a választmány elfogadja.

A karácsonyi jutalmak megállapítására a választmány az elnököt fölhatalmazza.

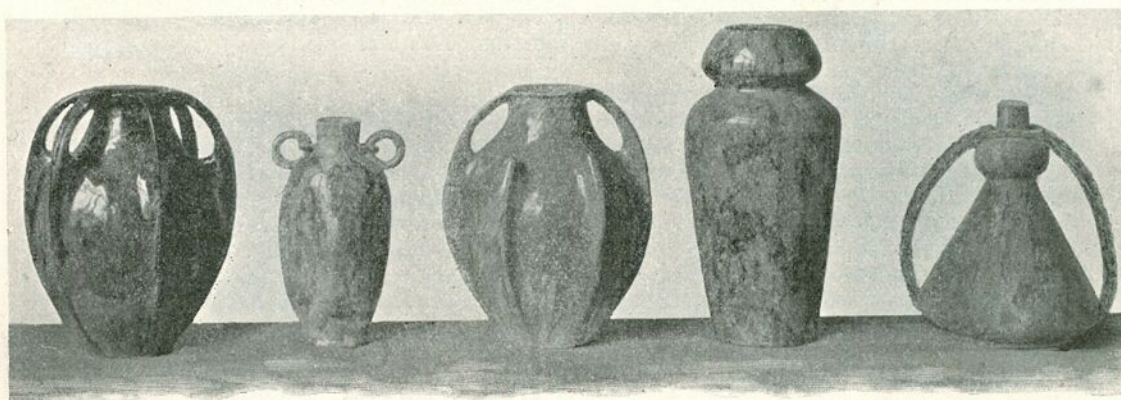
Végül a titkár 24 új tagot jelentett be.

A vál. ülés után a társulat végrehajtó bizottsága s juryje Ráth György elnök-lésével együttes ülést tartott, a melyen a turini kiállítás alkalmából kiadandó megrendelések felett határoztak. A Beschorner-öntöde részére beszerzendő új plasztikus minták kiválasztásával s elbírálásával az elnökön kívül Pap Henrik, Radisics Jenő és Vig Albert tagokból álló bizottságot bízták meg, az elnököt pedig általában fölhatalmazták, hogy sürgős esetekben egyes tervrajzok vagy megrendelések dolgában a bizottság egy-

két tagjának hozzájárulásával határozhasson.

Beck Ö. Fülöp sz. Erzsébet-érem mintájának elbírálásával s a művészszel való tárgyalásokkal a bizottság az elnökön kívül Alpár Ignác s Pap Henrik biz. tagokat bízza meg.

TORINOBAN JÖVŐ ÉVI ÁPRILIS havában megnyíló nemzetközi iparművészeti kiállítás sokkal nagyobb szabású lesz, mint a hogy azt a kiállítás intézői eredetileg remélték. Ezért most nagyban dolgoznak a kiállításnak szánt épület kibővítésén s számos külön pavillont is építenek a Valentino parkban, a mely tudvalevően a kiállítást magába foglalja. A helyi beosztás már megtörtént s Magyarországnak mintegy 600^m méternyi, igen előnyös fekvésű terület jutott Franciaország, Amerika, Svédország és Németalföld szomszédságában. A Magyar Iparművészeti Társulatnál egyre jelentkeznek újabb s újabb kiállítók, s ma már bizonyosra vehető, hogy iparművészeti csoportnak magába fogja egyesíteni modern hazai műiparunknak színe-javát. Eddig a következők küldték be bejelentő íveiket: *Fischhof Jenő* (bördíszmunkák), *Forreider és Schiller* (domborított s kovácsolt rézs vasmunkák), *Gelb M.* s fia (díszbútorok), *Gróh István* (mázás agyagedények), *Huber Oszkár* (zománcos ékszerek s díszmunkák), *Horti Pál* (mázás agyagedények s zománcmunkák), *Hoser Viktor* s fia (díszes órák), *Jancsurák Gusztáv* (domborított rézmunkák), *Kántor Tamás* (szalonszekrény), *Könyves Kálmán r. t.* (ezüst

MÁZAS CSEREPEK.
KÉSZÍTETTE VÓGERL IGNÁC.

Magyar Iparművészet.

reliefek, keretek, heliogravörök), *Koválszky* Sarolta (szövött munkák), *Ludwig* Ede (díszművek kovácsolt s domborított vasból), *Mahunka* Imre (ebédlőszoba berendezés), *Pozsonyi szövőiskola*, *Rapoport* Jakab (zománcos agyag- s rézedények), *Roth* Miksa (üvegfestészeti munkák, üvegmozaikok, eozinmozaik stb.), *Sovánka* István (maratott üvegvázak), *Telcs* Ede (kispasztikai tárgyak bronzból s Terrakottából), *Torontáli Szőnyeggyár r. t.* (csomózott s szövött szőnyegek), *Vögel* G. Ágost (mázás edények), *Wisinger* Mór (zománcos ékszerek), *Zsolnay* Vilmos (majolika s grès dísz tárgyak s építészeti díszítmények pyrogenitből stb.). A torinoi kiállítás elnöksége a kiállítás ügyének képviselőjére öttagú bizottságot nevezett ki s felhatalmazta, hogy a magyar csoportba kerülő tárgyak fölvétele, illetve elfogadása felett végérvényesen döntsön s ezért a magyar tárgyak Torinóban nem kerülnek többé újabb elbírálás alá. E bizottságnak tagjai *Ráth* György főrendiházi tag, a Magyar Iparművészeti Társulat elnöke, *Radisics* Jenő és *Szterényi* József miniszteri tanácsosok, *Czigler* Győző műegyetemi tanár és *Györgyi* Kálmán, a Magyar Iparművészeti Társulat vezértitkára.

A magyar csoportnak egy részét a Magyar Mérnök- és Építészegyesület kollektív kiállítása fogja elfoglalni, a melyben modern építészeti tervek, utcadiszítések, házak homlokzatának s belsejének díszítései stb.-k tesznek, végül külön csoportban mutatkoznak be a kereskedelemügyi miniszter főhatósága alatt levő áll. ipari szakiskolák.

A KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS Alkalmából odaitélendő *kitüntetések és díjak* dolgában az illetékes bíráló-bizottságok megbízásukban már eljárak.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által alapított iparművészeti *állami arany-érem* juryje december hó 9-én tartotta ülését *Radisics* Jenő miniszteri tanácsos, az Orsz. Iparművészeti Múzeum igazgatójának elnöklése mellett. A jury tagjai voltak a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében dr. *K. Lippich* Elek, miniszteri osztálytanácsos; *Fittler* Kamill, az orsz. magy. kir. iparművészeti iskola igazgatója; a M. Iparművészeti Társulat választmányának kiküldöttjei: *Szalay* Imre min. tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója és *Thék* Endre gyáros; végül a kiállítók bizalmi férfiai, *Tálos* Pál

a Bútorcsarnok-szövetkezet elnöke és *Györgyi* Kálmán, a M. Iparművészeti Társulat vezértitkára. — *Mihalik* József az Orsz. Iparművészeti Múzeum öre kimentette távolmaradását. A jury titkos szavazással hozta meg határozatát, melyet jóváhagyás végett a miniszter elé terjesztett.

A kereskedelemügyi miniszter 2000 koronás állami nagy díjának és három állami érmének kiadására vonatkozó javaslatlétellel megbízott jury december hó 13-án ülésezett *Alpár* Ignác, majd *Czigler* Győző elnöklésével. Jurytagok voltak *Béla* Henrik, *Fittler* Kamill, *Gelléri* Mór, *Nádlér* Róbert és *Vig* Albert. A jury határozata szintén miniszteri jóváhagyást igényelvén, csak ennek leérkezése után hozható majd a nyilvánosság elé.

Végül a M. Iparművészeti Társulat pénzdíja felett ítélkező jury december hó 14-én ülésezett. Elnök volt *Alpár* Ignác, tagok *Faragó* Ödön, *Györgyi* Kálmán, *Horti* Pál és *Kriesch* Aladár. *Pap* Henrik és *Béla* Henrik kimentették távolmaradásukat. A bíráló bizottság az első 500 koronás díjat *Wiegand* Edének ítélte oda, művészi terveierért; a második 300 koronát *Kopits* János szobrásznak és a harmadik 200 koronás díjat *Bodon* Károlynak a kiállítás sikerének előmozdításáért ítélte oda.

ÁRVERÉS AZ ORSZ. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN. 1900. évi párisi a m. kir. kormánybiztosság által a megrendelt s a kiállításról eladatlanul visszakerült iparművészeti tárgyakat a kereskedelemügyi miniszter megbízásából a M. Iparművészeti Társulat elérvezette. Az árverés december hó 16-án volt, *Moser* Sándor, miniszt. számvizsgáló mint min. biztos jelenlétében.

SÉTAHANGVERSENY VOLT December 18. és 20-ikán a M. Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításában. *Lányi* Géza, *Schunda* V. Józsefnek kiállított díszes cimbalmán játszott, *Horváth* J. tárogatón régi magyar kurucnótákat adott elő, *Várady* Antal pedig *Thék* Endre szalon zongoráján játszott. A hangversenyeken több ezernyi közönség volt jelen.

ÉRTEKEZLET A HAZAI ÖTVÖSMŰIPAR FÖLSEGÉLYEZÉSE VÉGETT. A Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége egy

konkrét eset alkalmából figyelmeztette a kereskedelemügyi minisztert, hogy az egyházi szereket, a versenydíjakat egyes kiállítások s egyéb ünnepélyes alkalmakkor adományozott dísz- és emléktárgyakat jelentékeny mennyiségben külföldről szokták beszerezni s ezért a hazai ötvösműipar nem tud föllendülni s ötvöseink alig tudnak munkájuk után megélni. A miniszter erre fölhívta a társulatot, hogy e visszas állapothoz megszüntetése végett az Országos Iparegyesület s a Budapesti Arany- és Ezüstműves Ipartestülettel közösen megállapított részletes javaslatot terjeszzen eléje, előre is biztosítván a társulatot, hogy a baj megszüntetésére irányuló törekvéseket a legmesszebb menő erkölcsi támogatásban fogja részesíteni.

A javaslat megbeszélése végett november hó 22-én Radisics Jenő, az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatójának elnöklése mellett értekezlet volt, a melyen az Országos Iparegyesület képviselőjében Gelléri Mór igazgató és Thék Endre alelnök, a Budapesti Arany- és Ezüstműves Ipartestület részéről Zitterbarth Károly elnök és Pillis István a Magyar Iparművészeti Társulat részéről pedig Horti Pál és Györgyi Kálmán, vettek részt. Hosszabb beható eszmecsere után a jelenvoltak a következő javaslatban állapodtak meg, a melyet további eljárás végett a Magyar Iparművészeti Társulat választmánya elé fognak terjeszteni:

Felkérendő a kereskedelemügyi miniszter, hogy a) egy modern ötvösművészeti szakkiallítást rendeztessen, különös tekintettel arra, hogy abban újabb keletű egyházi szereket, versenydíjak s egyéb emléktárgyak kiállításra kerüljenek. A versenydíjak átengedésére felkérendő volna a Jockey Club, az Úrlovasok Szövetkezete, az Atletikai Club s a többi szóba jövő egyesület; b) a kiállítás után pályázat hirdettessék ötvös tárgyak eredeti terveire és mintáira, különös tekintettel az egyház szükségleteire s versenyek alkalmával kiosztásra kerülő díjakra; c) a pályázatok után erélyes akció indíttassék minden irányban a hazai ötvösműiparnak felkarolása végett. Nevezetesen a földművelésügyi miniszter úr felkérendő, hogy oda hasson, hogy az aegise mellett rendezett versenyeken díjjal kizárólagosan hazai ötvös tárgyak kerülhessenek kiosztásra, a kultuszminiszter úr pedig megkérendő, hogy a tekintélyének egész súlyával hasson a klerusra, hogy egyházi beszerzéseknél

a hazai ötvösműipar érdekeit figyelembe vegye; d) addig is, a míg az előbbi három pontban körülvonuló teendők végrehajtva nincsenek, a Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége felszólítást intézzen mindazokhoz a tényezőkhöz, a melyek ötvösműipari tárgyakat vásárolni szoktak, hogy jövőben szükségletüket itthon szerezzék be. Miután pedig kisebb iparosoktól nem kívánható, hogy a nagy tőkebefektetést igénylő ilyen tárgyakat kockázatra készítsenek, az illetők megkeresendők a végből is, hogy netáni

ZOMÁNCOS NÁSFA.
TERVEZTE ÉS KÉSZÍTETTE HUBER OSZKÁR.

szükségletüket oly időben jelentsék be a társulatnak, hogy az illető tárgyat jókor lehessen munkába adni s elkészíteni. A társulat az orsz. iparegyesülettel és az ipartestülettel közösen elvállalhatná a megrendelők részéről az illető kisebb műiparosoknak adandó előlegnek közvetítését s a munkának ellenőrzését s az átvétel alkalmával az elbírálást.

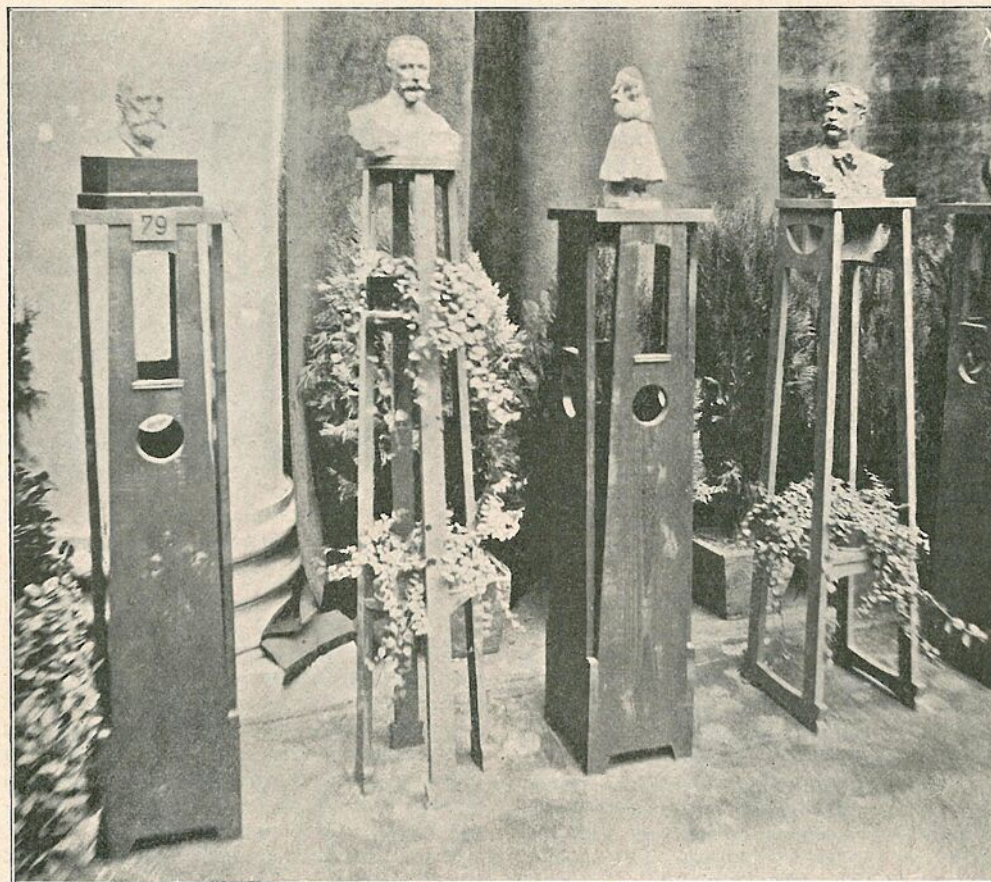
E javaslatnak megállapítása után az elnök megköszönve a megjelentek közreműködését, az értekezletet berekeszti.

ÚJ TAGOK. F. ÉVI SZEPTEMBER
 hó 26 óta e füzet megjelenéséig a következők beléptek a „Magyar Iparművészeti Társulat“ rendes tagjainak sorába:

Bathó Lajos Komárom, *Bossányi József* Fenyves-Chvojnicza, *Cserny Károly* Budapest, *Csuka Lajos* Budapest, *Forró Oszkár* Budapest, *Földi János* Budapest, *Fürst Ulrik Ágoston* Budapest, *Gerely József* Budapest, *ifj. Galter János Sz.-Udvarhely*, *Györgyei Illésné Tápió-Györgye*, *Groedel H.* Budapest, *Haupt Arnold* Budapest, *Hollenzer és Okos* Budapest, *Hudetz József* Szombathely, *Huzella Elek* Budapest, *Kálván Antal* Budapest, *dr. Kohner Adolf* Budapest, *Kurtz Vilmos* Budapest, *Kell-*

ner János Budapest, *Karczag István* Bécs, *Löschinger Béla* Szabadka, *Miskolci kereskedelmi és iparkamara* Miskolc, *Miskolci ipartestület* Miskolc, *Mikula Ferenc* Budapest, *Németh Zsigmond* Gurahonc, *Nonn Károly N.-Károly*, *Pettenkoffer Sándor* Budapest, *Rubin József* Szeged, *Ráth János* Budapest, *Rigó Mariska* Kolozsvár, *Sződy Szilárd* Budapest, *Stern Mór* Budapest, *Szabó Károly* Nagyvárad, *Székesfővárosi III. ker. községi női ipariskola* Budapest, *Tornallyai ipartestület* Tornallya, *Vachter Antal* Budapest, *dr. Vadas József* Budapest, *Valla József* Budapest. Összesen harminchét új tag.

SZOBOR TALAPZATOK.
 TERVEZTE WIEGAND EDE.

